

Sygn. akt II CSKP 201/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)
SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)
SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko W. S.A. w K.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 czerwca 2022 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...), pozostawiając temu
Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 7 grudnia 2017 r., uwzględniając
powództwo M. K. przeciwko W. S.A. w K., pozbawił wykonalności tytuł

wykonawczy - wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie I C (...) w punkcie I.

Z ustaleń wynika, że Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2016 r. nakazał powodowi M. K. zamieszczenie w K. sprostowania o następującej treści:

„Sprostowanie artykułu redaktora P. T. „T.” opublikowanego w D. z dnia 18 grudnia 2015 roku o następującej treści:

1. Konieczność uczestniczenia w sprawach sądowych wskazanych w artykule wynikała z rozpowszechniania nieprawdziwych informacji m.in. przez wymienione osoby, że Spółka zabiegała, czego nigdy nie czyniła, by w planie zagospodarowania dopuścić handel wielkopowierzchniowy na tym terenie. Żądania W. zostały uwzględnione, a odpowiednie sprostowanie było publikowane m.in. w D..

2. Wszelkie informacje, sugestie i wypowiedzi zawarte w artykule dotyczące zamiaru sprzedaży nieruchomości przez W. są nieprawdziwe. Spółka nigdy z nikim nie prowadziła rozmów o sprzedaży, zatem nie są jej znani kontrahenci zainteresowani zakupem, ani tym bardziej w jakimkolwiek kontekście nie mogły być wskazywane, czy też oczekiwane, jakiekolwiek ceny. Osoby, które o tym mówią, wprost kłamią.

3. Jedyna analiza urbanistyczna, na którą powoływał się Urząd w pracach nad planem dopuszczała dla nowej zabudowy wysokość istniejącej, tj. 38 m. Wytyczne konserwatorskie nie zawierały żadnych wskazań liczbowych. W. S.A.”.

W dniu 15 lutego 2017 r. Sąd Apelacyjny nadał powyższemu wyrokowi klauzulę wykonalności.

Dnia 13 lipca 2016 r. ukazało się w K. sprostowanie, jednak bez wskazania, jakiego materiału prasowego dotyczy. Pozwany wszczął egzekucję w dniu 18 lipca 2016 r. W dniu 17 listopada 2016 r. w K. ukazały się obok siebie dwa niezależne sprostowania pozwanego, o prawidłowej treści, w prawidłowym miejscu i w prawidłowej wielkości. Zostały one podzielone na dwie części i oddzielone od siebie pionową kreską. Po lewej stronie ukazało się sprostowanie będące przedmiotem

niniejszego postępowania, a po prawej inne. W prawym dolnym rogu pod „prawym” sprostowaniem ukazał się zapis pt. „O pojęciu „prawdy” według W. S.A. - odpowiedź redakcji w jutrzejszym wydaniu „D.”.

Pozwany uznał, że sprostowanie, które ukazało się w dniu 17 listopada 2016r. nie spełnia wymogów określonych w art. 32 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (dalej pr. pras.) ponieważ zamieszczono przy nim niedozwolony komentarz.

Spór w niniejszym postępowaniu dotyczył kwestii, czy tytuł wykonawczy został zrealizowany prawidłowo, czy też sposób jego wykonania był sprzeczny z wymaganiami określonymi w art. 32 ust. 5 i 6 pr. pras., zgodnie z którym tekst sprostowania nie może być komentowany w tym samym numerze, przekazie lub w elektronicznej formie dziennika lub czasopisma, tego samego dnia. Nie wyklucza to jednak prostej zapowiedzi polemiki lub wyjaśnień. Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miała zatem ocena, czy tekst „O pojęciu „prawdy” według W. S.A. - odpowiedź redakcji w jutrzejszym wydaniu „D.” jest niedozwolonym komentarzem czy też jest „prostą zapowiedzią polemiki”.

W ocenie Sądu Okręgowego sformułowanie to stanowi tylko prostą zapowiedź prasową i nie jest komentarzem, ponieważ ten tekst nie formułuje żadnych uwag. Sąd wskazał, że czymś innym jest sprostowanie, a czymś innym zamieszczenie komentarza. Są to dwie niezależne od siebie normy. Jeżeli prawidłowy tekst sprostowania już się ukazał, to oznacza, że sprostowanie zostało zamieszczone, a jeżeli zamieszczenie sprostowania wynikało z wyroku sądu to oznacza, że wyrok został wykonany, zatem zaszło zdarzenie powodujące wygaśnięcie obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019 r. zmienił powyższy wyrok i oddalił powództwo. Sąd ten podzielił dokonane ustalenia faktyczne, dokonał jednak odmiennej oceny prawnej. Uznał, że tekst zamieszczony pod sprostowaniem nie jest prostą zapowiedzią polemiki w tym samym numerze czasopisma, czego wymaga art. 32 ust. 6 pr. pras., lecz kontestowaniem

„prawdy” podawanej w publikowanym sprostowaniu przez pozwanego, o czym świadczy ujęcie tego słowa w cudzysłów i zaznaczenie, że jest to prawda tylko pozwanego, a więc subiektywna, a nie obiektywna, którą zweryfikował sąd, wydając prawomocny wyrok. W konsekwencji uznał, że dopisek ten stanowi niedozwolony komentarz zawarty w tym samym numerze co sprostowanie, co naruszało art. 32 ust. 6 ustawy, a jego zamieszczenie niewykonanie tytułu wykonawczego. Roszczenie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności uznał za niezasadne.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy.

W skardze sformułował zarzut naruszenia art. 32 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (dalej pr. pras.) przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zasygnalizowanie przez redakcję w zapowiedzi polemiki, iż publikowane sprostowanie nie jest obiektywną prawdą, ale subiektywnym stanowiskiem oświadczającego stanowi niedozwolony komentarz do sprostowania prasowego; nie zaś prostą zapowiedź polemiki lub wyjaśnień do sprostowania; art. 32 ust. 6 w zw. z art. 39 ust. 1 u.p.p. oraz art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie pomimo zaistnienia zdarzenia, wskutek którego wygasło zobowiązanie do opublikowania sprostowania prasowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zwrócić uwagę, że zarówno stan faktyczny ustalony w niniejszej sprawie oraz problem prawny są analogiczne do tych, które stanowiły przedmiot rozważań Sądu Najwyższego w sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, rozstrzygniętej wyrokiem z dnia 13 października 2021 r., III CSKP 155/21. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego była kwestia, czy zamieszczone pod tekstem sprostowania zdanie „O pojęciu „prawdy” według W. S.A. odpowiedź redakcji w jutrzejszym wydaniu „D.” jest niedozwolonym w art. 32 ust. 5 u.p.p. komentarzem, czy też prostą zapowiedzią polemiki lub wyjaśnień, dozwoloną zgodnie z art. 32 ust. 6 u.p.p. Sąd Najwyższy, rozstrzygając analogiczną skargę kasacyjną, uznał stanowisko Sądu Apelacyjnego (tożsame z wyrażonym w sprawie

niniejszej) za wadliwe. Wskazał, że przez zwrot „prosta zapowiedź polemiki lub wyjaśnień” należy rozumieć zwięzłą i rzeczową informację o tym, że redakcja zamierza odnieść się do treści sprostowania we wskazanym miejscu i terminie, oraz, że nie dyskwalifikuje jej taki sposób przedstawienia, który przedstawia tytuł polemiki lub wyjaśnień i zachęca czytelnika do zapoznania się ze stanowiskiem redakcji. Zdanie zamieszczone pod sprostowaniem nie zawierało komentarza podważającego lub deprecjonującego stanowiska żądającego sprostowania. Był to jedynie komunikat o zamiarze przedstawienia przez redakcję polemiki z tezami autora sprostowania, wskazujący temat i przedmiot polemiki.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela przedstawioną w wyroku w sprawie III CSKP 155/21 wykładnię art. 32 ust. 5 i 6 u.p.p. Sam fakt oznaczenia słowa „prawda” cudzysłowem nie stanowi komentarza do tekstu zamieszczonego sprostowania. Komentarz, zgodnie z definicją zamieszczoną w Słowniku języka polskiego PWN (<https://sjp.pwn.pl>) oznacza „uwagę na temat kogoś lub czegoś, najczęściej krytyczną lub złośliwą, artykuł publicystyczny lub wypowiedź omawiające aktualne wydarzenia polityczne, gospodarcze, kulturalne, objaśnienia lub interpretację tekstu, obrazu, badania naukowego itp., dodawane przez autora, wystawcę, reżysera lub wydawcę, a także dziennikarską relację z przebiegu wydarzeń, prowadzoną na bieżąco w radiu lub telewizji”. Nie jest oczywiście wykluczone przyjęcie, że komentarz może być wyrażony jednym słowem, zawierającym ocenę. Zwrot zamieszczony pod tekstem sprostowania oznacza jednak jedynie zapowiedź polemiki czy komentarza ze wskazaniem terminu u miejsca jego zamieszczenia.

Nie sposób zatem uznać, że samo zamieszczenie owego zdania pod tekstem sprostowania stanowi o niewykonaniu obowiązku nałożonego tytułem wykonawczym, co ma oznaczać, że nie nastąpiło zdarzenie, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c.

jw